

Titulació	Tipus	Curs
Recerca en Educació	OP	1

Professor/a de contacte

Nom: David Rodriguez Gomez

Correu electrònic: david.rodriguez.gomez@uab.cat

Equip docent

Jose Luis Muñoz Moreno

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

-

Objectius

Aquest mòdul pretén introduir a l'alumnat en el coneixement i investigació sobre els elements fonamentals dels processos planificació i gestió vinculats al desenvolupament organitzatiu de les institucions de formació.

En concret els objectius del mòdul són:

1. Analitzar el sentit i utilitat de les organitzacions en la societat del coneixement.
2. Comprendre els factors i dinàmiques que incideixen en el canvi i millora de les organitzacions.
3. Identificar estratègies i instruments relacionades amb la direcció y gestió de processos de canvi
4. Valorar metodologies i resultats d'investigació en el camp de la planificació i gestió del canvi organitzatiu.
5. Planificar estudis específics relacionats amb organització i direcció d'institucions de formació per la millora.

Resultats d'aprenentatge

1. CA20 (Competència) Delimitar un problema d'investigació i formular-ne les preguntes i els objectius.

2. CA21 (Competència) Contrastar les dades de la investigació amb els objectius de l'estudi i el corpus de coneixement disponible per a establir conclusions.
3. CA22 (Competència) Plantejar propostes de millora basades en les evidències obtingudes a través de la investigació.
4. KA20 (Coneixement) Identificar diferents línies d'investigació en el camp de la gestió i la innovació en organitzacions educatives.
5. KA21 (Coneixement) Identificar problemes en el camp de la gestió en les organitzacions educatives i donar respostes a les necessitats educatives mitjançant plantejaments innovadors.
6. KA22 (Coneixement) Reconèixer els principis ètics d'investigació en el desenvolupament dels estudis sobre gestió i innovació en organitzacions educatives.
7. SA12 (Habilitat) Revisar exhaustivament la literatura científica sobre gestió i innovació en organitzacions educatives.
8. SA13 (Habilitat) Presentar una investigació sobre gestió i innovació en organitzacions educatives adaptant el registre a la tipologia de comunicació científica (informe, article, contribució a congressos, monografia, pòster, vídeos, etc.).

Continguts

Es tractaran les següents temàtiques:

- Tendències i enfocaments sobre el canvi organitzacional.
- Bases i fonaments dels processos de planificació institucional orientada al canvi.
- Les variables d'èxit en les innovacions institucionals: resultats d'investigació (tècniques, recursos i metodologies del canvi).
- La gestió del canvi en les organitzacions: models d'investigació.
- Metodologies per l'anàlisi i l'impacte de les innovacions.
- Estadis de desenvolupament i canvi institucional: espai per el diagnòstic, programes de canvi, avaluació del canvi i investigació.
- Els directius com a promotors i agents de canvi.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes expositives i anàlisi i discussió d'articles	36	1,44	
Tipus: Supervisades			
Activitats virtuals (forum,...) i elaboració del treball de curs	24	0,96	
Tutories	12	0,48	
Tipus: Autònomes			
Lectura d'articles, fons de documentació i preparació de presentacions	78	3,12	

La metodologia és coherent amb les competències del MURE, els resultats d'aprenentatge vinculats a aquest mòdul i el sistema d'avaluació dissenyat.

Permet la posada en pràctica de diferents tipus d'activitats com debats, anàlisi d'investigacions, exposicions,

visites d'experts, estudi de casos, etc.

Cadascuna de les sessions permet combinar diferents tipus d'activitats per a assegurar un enfocament competencial i globalitzador de l'procés d'ensenyament i aprenentatge.

L'assistència de tots els estudiants de el grup, implicació, bona actitud i participació són elements que assegurin un bon desenvolupament metodològic.

El professorat destinarà aproximadament uns 15 minuts d'alguna sessió a que l'alumnat pugui respondre les enquestes d'avaluació de l'actuació docent i d'avaluació de l'assignatura o mòdul.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitats d'aula (individual i grupal)	25	0	0	CA20, CA21, CA22, KA20, KA21, KA22, SA12, SA13
Informe sobre una Tesi (individual)	50	0	0	CA20, CA21, CA22, KA20, KA21, KA22, SA12, SA13
Presentació dels resultats de l'anàlisi i discussió d'articles (individual i grupal)	25	0	0	CA20, CA21, CA22, KA20, KA21, KA22, SA12, SA13

L'avaluació del mòdul ha de permetre la constatació de l'assoliment de les competències identificades. Igualment, ha de tenir present el disseny global de la matèria i les seves orientacions metodològiques. L'avaluació que es porta a terme en aquesta assignatura és continuada.

La data de lliurament dels treballs serà indicada oportunament pel professorat i, en cas que resulti necessari, totes les proves d'avaluació final disposaran d'una oportunitat de recuperació, un cop finalitzat el mòdul. A títol orientatiu, les activitats "Presentació dels resultats de l'anàlisi i discussió d'articles (individual i grupal)" i "Informe sobre una Tesi (individual)" es lliuraran al finalitzar el mòdul. Les "Activitats d'aula (individual i grupal)" es treballaren i lliuraren setmanalment.

Per tal de superar l'assignatura cal tenir una mitjana igual o superior a 5. Per poder fer la mitjana amb les activitats cal treure al menys un 5 en cadascuna de les evidències que integren el sistema d'avaluació. L'alumnat que no lliuri alguna de les evidències serà avaluat amb un no presentat.

L'assistència és obligatòria (els justificants només serveixen per explicar l'absència, en cap cas són un eximent de la presencialitat).

Les qualificacions obtingudes en cadascuna de les activitats avaluatives es lliuraran a l'estudiant mitjançant publicació dels resultats al moodle o a l'aula. Un cop lliurades les qualificacions l'estudiant podrà fer la revisió de la nota en les hores que el professor té destinades a tutories.

Les qualificacions de cada una de les evidències d'avaluació es faran públiques al campus virtual en els 20 dies següents al seu lliurament. L'estudiant que vulgui revisar la nota haurà de fer-ho en els 15 dies posteriors a la seva publicació en l'horari de tutories que el professorat té establert per aquesta assignatura i que es consigna en el programa.

Per aprovar aquesta assignatura, en totes les activitats (individuals i en grup) es tindrà en compte la correcció lingüística, la redacció i els aspectes formals de presentació. L'alumnat ha de ser capaç d'expressar-se amb fluïdesa i correcció i ha de mostrar un alt grau de comprensió dels textos acadèmics. Una activitat pot ser retornada (no avaluada) o suspesa si el professor considera que no compleix aquests requisits.

La copia o plagi, tant en el cas de treballs com en el cas dels exàmens, constitueixen un delicte que pot representar suspendre l'assignatura:

- Es considerarà que un treball, activitat o examen està "copiat" quan reproduceix tot o una part del treball d'un/a altre/a company/a.
- Es considerarà que un treball o activitat està "plagiat" quan es presenta com a propi una part d'un text d'un autor sense citar les fonts, independentment que les fonts originàries siguin en paper o en format digital. (més informació sobre plagi a http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html).

Es recomana seguir la normativa APA (2019, 7ª versió): Al següent enllaç hi trobareu una proposta de normativa: <https://bit.ly/3dNEd8E>

En aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) com a part integrant del desenvolupament del treball, sempre que el resultat final reflecteixi una contribució significativa de l'estudiant en l'anàlisi i la reflexió personal. L'estudiant haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA es considerarà falta d'honestat acadèmica i pot comportar una penalització en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat. Es podran fer validacions concretes per garantir l'autoria i l'adquisició de competències en cas de sospita de frau acadèmic.

AVALUACIÓ ÚNICA

Aquest mòdul ofereix l'opció d'acollir-se a l'avaluació única. Aquesta avaluació contempla el lliurament de les següents evidències durant la darrera sessió del mòdul i seguint les indicacions que pugui oferir el professorat responsable:

- (1) Article de revisió de la literatura sobre innovació i gestió de les organitzacions educatives. 25%
- (2) Anàlisi i discussió d'un article d'investigació sobre innovació i gestió de les organitzacions educatives. 25%
- (3) Informe sobre una tesis. 50%

S'aplicarà el mateix sistema de recuperació que per l'avaluació continuada. La revisió de la qualificació final segueix el mateix procediment que l'avaluació continuada.

Per disposar de més informació sobre la normativa d'avaluació de la Facultat de Ciències de l'Educació, es pot consultar el següent enllaç:

<https://www.uab.cat/web/estudiar/graus/informacio-academica/avaluacio/en-que-consisteix-l-avaluacio-13457254>

Bibliografia

BÀSICA

Anderson, D. L. (2024). Organization development: The process of leading organizational change (6ª Edició). Sage Publications.

- Cummings, T. G., Worley, C., Donovan, P. (2020). *Organizational Development and Change*. Cengage
- Gairín, J., & Rodríguez-Gómez, D. (2020). *Aprendizaje Organizativo e Informal en los Centros Educativos*. Ediciones Pirámide.
- Gairín, J. y Castro, D. (2021). *El contexto organizativo como espacio de intervención*. Editorial Síntesis.
- Muñoz, J. L. & Gairín, J. (2022). *Diseño y desarrollo de las organizaciones educativas*. Ed. Dykinson.
- Rodríguez-Gómez, D. (2015). *Gestión del Conocimiento: una estrategia para la mejora de las organizaciones educativas*. La Muralla.
- Rodríguez-Gómez, D., Castro, D. (2024). *Relaciones y Aprendizaje intergeneracionales: un reto para la universidad*. Octaedro.
- Wadell, D., Creed, A., Cummings, T. G., & Worley, C. (2019). *Organisational change: development and transformation (7ª Edició)*. Cengage Learning

COMPLEMENTÀRIA

- AA.VV. (2000). *Gestión del Conocimiento*. Harvard Business Review. Ediciones Deusto.
- AL-Hawamdeh, S. (2003). *Knowledge Management. Cultivating knowledge professionals*. Chandos Publishing.
- Anderson, M., & Jefferson, M. (2018). *Transforming Organizations. Engaging the 4Cs for Powerful Organizational Learning and Change*. Bloomsbury Business.
- Apolo Buenaño, D., Aliaga Sáez, F., & González, E. H. (2015). Reflexiones y propuestas en torno a comunicación, estrategia y planificación en instituciones. *Razón y Palabra*, 19(91).
- Argyris, C. (1993). *¿Cómo vencer las barreras organizativas?*. Díaz de Santos.
- Argyris, C. (1999). *Conocimiento para la acción. Una guía para superar los obstáculos del cambio en la organización*. Granica.
- Argyris, C. (2001). *Sobre el Aprendizaje organizacional*. Oxford University Press.
- Argyris, C., & Schön, D.A. (1978). *Organizational learning: A theory of action perspective*. Addison-Wesley.
- Arney, E. (2017). *Learning for organizational development: How to design, deliver and evaluate effective L&D*. Kogan Page Publishers.
- Barbosa, E. F., & de Moura, D. G. (2013). *Proyectos educativos y sociales: planificación, gestión, seguimiento y evaluación*. Narcea Ediciones.
- Beckford, J. (2015). *The Intelligent Organisation: Realising the value of information*. New York: Routledge.
- Beckhard, R. (1969). *Organization development: strategies and models*. Reading, MA: Addison-Wesley.
- Betts, M. (2022). *The New Leadership Agenda: Pandemic Perspectives from Global Universities*. Taylor & Francis.
- Blossing U., Nyen T., Söderström Å., & Hagen Tønder A. (2015). Local Drivers for Improvement Capacity. Six Types of School Organisations. Springer.
- Bradford, D.L., & Burke, W.W. (Eds.) (2005). *Reinventing Organizational Development*. Jossey-Bass.
- Brenner, W., & Uebernickel, F. (2016). *Design thinking for innovation. Research and Practice*. Springer.

- Brown, K., & Osborne, S. P. (2012). *Managing change and innovation in public service organizations*. Routledge.
- Bryson, J. M. (2018). *Strategic planning for public and nonprofit organizations: A guide to strengthening and sustaining organizational achievement*. John Wiley & Sons.
- Bolívar, A. (2000). *Los centros educativos como organizaciones que aprenden. Promesas y realidades*. La Muralla.
- Canary, H. E., & McPhee, R. D. (Eds.). (2010). *Communication and organizational knowledge: Contemporary issues for theory and practice*. Routledge.
- Carballo, R. (Ed.) (2006). *Innovación y Gestión del Conocimiento*. Díaz de Santos.
- Chavarría, X., & Borrell, E. (2013). *Evaluación de centros para la mejora de la calidad*. Horsori.
- Cheng, E. C. (Ed.). (2022). *Managing School Intellectual Capital for Strategic Development: Lessons from Asia and Europe*. Taylor & Francis.
- Cheng, Y. C. (2022). *School effectiveness and school-based management: A mechanism for development*. Taylor & Francis.
- Cross, J. (2006). *Informal learning: rediscovering the natural pathways that inspire innovation and performance*. John Wiley & Sons.
- Cummings, T.G. & Worley, C.G. (2007). *Desarrollo Organizacional y Cambio (8a Edición)*. Thomson Paraninfo.
- Dalkir, K. (2005). *Knowledge Management in Theory and Practice*. Elsevier.
- Davenport, T. & Prusak, L. (2001). *Conocimiento en Acción. Cómo las organizaciones manejan lo que saben*. Pearson Education.
- Díaz, J., Halkias, D., & Thurman, P. W. (2022). *The innovative management education ecosystem: Reskilling and upskilling the future workforce*. Taylor & Francis.
- Dixon, N. M. (2017). *The organizational learning cycle: How we can learn collectively*. Routledge.
- Drucker, P. (2000). *El management del siglo XXI*. Edhasa.
- Easterby-Smith, M., & M. A. Lyles (Eds.) (2011), *Handbook of Organizational learning and knowledge management*. Willey.
- Fernández, T., & Ponce de León Romero, L. (2016). *Planificación y actuación estratégica de proyectos Sociales*. Ediciones Pirámide.
- Freedman, A. M. (2016). *The Wiley-Blackwell handbook of the psychology of leadership, change, and organizational development*. John Wiley & Sons.
- French, W. L., & Bell, C. H. (1996). *Desarrollo organizacional: aportaciones de las ciencias de la conducta para el mejoramiento de la organización*. Prentice-Hall.
- Fullan, M (2007). *Las fuerzas del cambio con creces*. Akal.
- Gairín, J. (2012). *La gestión del conocimiento y el desarrollo organizativo: formación y formación corporativa*. Wolters Kluwer.
- Gairín, J. (2016). *Aprendizaje situado y aprendizaje conectado. Implicaciones para el trabajo*. Wolters Kluwer.
- Gairín, J. (Ed). (2024). *Dirección y liderazgo de los centros educativos. Naturaleza, desarrollo y práctica profesional*. Narcea.

- Gairín, J., & Barrera-Corominas, A. (2014). Organizaciones que aprenden y generan conocimiento. Wolters Kluwer.
- Gairín, J., Díaz-Vicario y Suárez, C.I. (2020) (Coord.). La nueva gestión del conocimiento. Wolters Kluwer.
- Gómez, P. N., & Navajo, P. (2009). Planificación estratégica en organizaciones no lucrativas: Guía participativa basada en valores (Vol. 6). Narcea Ediciones.
- Gairín, J. y Muñoz, J. L. (2025). Planes y programas para la transformación educativa. Arazadi La Ley.
- Guarro, A (2005). Los procesos de cambio educativo en una sociedad compleja. Pirámide.
- Hayes, J. (2018). The theory and practice of change management (5th Edition). Palgrave.
- Heras, P. (Coord.) (2008). La acción política desde la comunidad. Graó.
- Hernández, A. S. J. (2022). *Participación, innovación y emprendimiento en la escuela*. ESIC.
- Hou, H.T. (Ed.) (2012). New Research on Knowledge Management Models and Methods. Rijeka: Intec. Recuperado de: <http://www.intechopen.com/books/new-research-on-knowledge-management-models-and-methods>
- Kilduff, M., & Shipilov, A. V., (2011). Organizational Networks. Sage Publications Limited.
- Kools, M., & Stoll L. (2016). What Makes a School a Learning Organisation?. OECD Education Working Papers, 137. Paris: OECD. Recuperado de: <https://goo.gl/B59Bdx>
- Laloux, F. (2014). Reinventing organizations: A guide to creating organizations inspired by the next stage in human consciousness. Nelson Parker.
- Lewis, S., Passmore, J., & Cantore, S. (2016). Appreciative inquiry for change management: Using AI to facilitate organizational development. Kogan Page Publishers.
- Lindberg, O., & Olofsson, A. (Eds.) (2009). Online Learning Communities and Teacher Professional Development: Methods for Improved Education Delivery. IGI-Global Publishing.
- Little, J. (2014). LeanChange Management: Innovative Practices for Managing Organizational Change. LeanPub: <http://leanpub.com/leanchange>.
- Lockwood, T., & Papke, E. (2018). Innovation by Design: How Any Organization Can Leverage Design Thinking to Produce Change, Drive New Ideas, and Deliver Meaningful Solutions. Career Press.
- Malloc, M., Cairns, L., Evans, K., & O'Connor, B. (2010). The SAGE handbook of workplace learning. SAGE Publications.
- Marion, T., & Fixson, S. (2018). The Innovation Navigator: Transforming Your Organization in the Era of Digital Design and Collaborative Culture. Rotman-UTP Publishing.
- Mumford, M. D. (Ed.). (2011). *Handbook of organizational creativity*. Academic Press.
- Navajo, P. (2009). Planificación estratégica en organizaciones no lucrativas: Guía participativa basada en valores. Narcea Ediciones.
- Nonaka, I., & Takeuchi, H. (1999). La organización creadora de conocimiento. México: Oxford University Press.
- North, K., & Kumta, G. (2018). Knowledge management: Value creation through organizational learning. Springer.
- Mayo, A., & Lank, E. (1994). Las organizaciones que aprenden. Madrid: Edipe-Gestión 2000.

Monarca, H. (Ed.). (2015). Evaluaciones externas: mecanismos para la configuración de representaciones y prácticas en educación. Miño y Dávila.

OECD (2000). Knowledge Management in the Learning Society. OECD.

OECD (2003). Measuring Knowledge Management in the Business Sector: First Steps. Recuperado de <http://213.253.134.29/oecd/pdfs/browseit/9603021E.PDF>

OECD (2004a). The Significance of Knowledge Management in the Business Sector. Policy Brief. Recuperado de <http://www.oecd.org/dataoecd/53/40/33641372.pdf>

OECD (2004b). Knowledge Management. Innovation in the Knowledge Economy. Implications for Education and Learning. Recuperado de <http://213.253.134.29/oecd/pdfs/browseit/9604041E.pdf>

OECD (2018). Developing Schools as Learning Organisations in Wales. OECD Publishing. Recuperado de <https://goo.gl/HG6DL7>

Popham, W. J. (2013). Evaluación trans-formativa: el poder transformador de la evaluación formativa. Narcea Ediciones.

Renz, D. O. (2016). The Jossey-Bass handbook of nonprofit leadership and management. John Wiley & Sons.

Robbins, P. y Coulter, M. (2010). Administración. 10ª Edición. México: Pearson.

Robbins, S. P., Judge, T.A., Vohra, N. (2018). Organizational Behavior. Pearson.

Rønning, R., Enquist, B., & Fuglsang, L. (2014). Framing innovation in public service sectors. Routledge.

Sallis, E., & Jones, G. (2002). Knowledge Management in Education: enhancing learning and education. Kogan Page Limited.

Schein, E.H., & Bennis, W.G. (1980). El cambio personal y organizacional a través de los métodos grupales. Herder.

Scott, A. (2006). Knowledge Management and Higher Education. A critical analysis. Idea Group Inc.

Senge, P. (1992). La quinta disciplina. El arte y la práctica de la organización abierta al aprendizaje. Granica.

Senge, P. (2000). La danza del cambio. ¿Cómo crear organizaciones abiertas al aprendizaje?. Gestión 2000.

Shibuya, K. (2022). *Community Participation in School Management: Relational Trust and Educational Outcomes*. Taylor & Francis.

Smither, R., Houston, J., & McIntire, S.(2016). Organization development: Strategies for changing environments. Routledge.

Standford, N. (2005). Organization design: the collaborative approach. Elsevier.

Szulanski, G. (2003). Sticky Knowledge: barriers to knowing in the firm. SAGE Publications Ltd.

Torring, J. (2016). Collaborative innovation in the public sector. Georgetown University Press.

Vince, R. (2017). The Learning Organisation as Paradox: You cannot be for the Learning Organisation unless you are also against it. The Learning Organization, 25 (4), 273-280.

Ward, J. D. (Ed.). (2017). Leadership and change in public sector organizations: Beyond reform. Taylor & Francis.

Wenger, E., McDermott, R. & Snyder, W. (2002). Cultivating communities of practice. Harvard Business School Press.

Programari

-

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TEm) Teoria (màster)	1	Català	primer quadrimestre	tarda